

هامون

تارنمای جامعه مدنی جنوب ایران

کودکان خارج از قاب

مهدیه امیری، Monday, June 15th, 2015

تا نامی از کودکان کار به میان می آید، غالباً ذهن به مدد تبلیغ و تکرار و بازتکرار تصاویر کلیشه ای از این کودکان، سراغ خیابان ها و عموماً چهارراه ها می رود. چند کودک نیمه ژولیده گل فروش و یا هر چیز دیگر فروشی را مجسم می کند که بین ماشین ها عبور می کنند.

گرچه اینها بخشی از پدیده کودکان کار ایران را تشکیل می دهند، اما حتی به عنوان یک جامعه ی آماری نیز نمی توانند معرف وضعیت جامعه حقیقی کودکان کار ایران باشند. اینها غالباً محصول رشد نامتوازن شهری هستند و عمدتاً از میان خانواده های کاملاً بی بضاعت شهرنشین برای تأمین معاش راهی خیابان می شوند. این در حالی است که حداقل به استناد مشاهدات میدانی می توان کودکان پرشمار دیگری را دید که از خانواده های فقیر گرفته تا خانواده های رو به رشد اقتصادی، کودکان را «ناگزیر به کار می کنند» و یا آنکه کودکان آنها خود را «ناگزیر به کار می بینند.»

این «ناگزیر» بودن ناشی از کدام بسترهای اجتماعی است؟ اینها کجای جامعه هستند؟ کدام ترازو وزن تحصیل یا بازی آنها را سبک تر از وزن کارشان ارزیابی کرده است؟

برای درک نظام کار در بستر تاریخی ایران، چه قایل به وجود نوعی از «شیوه تولید آسیایی» در نظریات مارکس باشیم و چه نظریه های جامعه شناسان ایرانی همچون همایون کاتوزیان را که به بررسی تأثیرات ناشی از کم آبی بر شیوه ی معیشت مردم ایران پرداخته است ملاک قرار دهیم و چه حتی به پراکندگی شغل های کشور از دید آمار نگاهی بیاندازیم، در میابیم که بخش غالب اشتغال کشور در حوزه کشاورزی صورت می گیرد و بسیاری از چالش های عمده ی اجتماعی نیز از این پهنه ی گسترده ریشه می گیرند. در این میان به نظر می رسد این حوزه به دلایل متعدد فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و زیستی گرایش بیشتری به اشتغال کودکان دارد. گرایشی که حتی از منظر عرف های رایج اجتماعی، گهگاه به صورت «مثبت» نیز ارزش گذاری می شود.

عکس های مجموعه ی پیش رو از اسفندماه ماه سال ۳۹ تاکنون و بر اساس چارچوب مختصری که در سطرهای بالا شرح آن رفت ثبت شده است. با اینکه هنوز نیاز به ثبت تصاویر بیشتری برای تکمیل این مجموعه هست، منتهی بنا بر اعلام مدیریت محترم سایت هامون و همزمان با روز جهانی مبارزه با کار کودکان، این تصاویر برای درنگ بیشتر تقدیم می شود. تأکید می کنم در این مجموعه بیش از آنکه به تکنیک پرداخته شود، به دلیل روایی بودن، به دیدن کودکان کاری پرداخته شده است که تاکنون کمتر با این عنوان دیده شده اند. کودکانی که به دلیل خارج بودن از حوزه ی دید شهرگرایانه ی ما، کمتر فرصت حمایت های اجتماعی را داشته اند.

سرخط خبر. This entry was posted on Monday, June 15th, 2015 at 11:17 pm and is filed under
 اقلیت ها, تشکل های غیردولتی, جهانی شدن, جوانان و نوجوانان, سبک زندگی, عکاسی, مردم شناسی فرهنگی,
 گزارش و گفت و گو

You can follow any responses to this entry through the [Comments \(RSS\)](#) feed. You can
 leave a response, or [trackback](#) from your own site.